

представників або їх подальшого схвалення, то таку угоду суд може визнати недійсною.

Отже, правосуб'єктність неповнолітніх є важливим елементом правового статусу, що визначає межі їхніх правових можливостей, встановлює потенційний обсяг прав та обов'язків, охоплює правоздатність, дієздатність та деліктоздатність цих суб'єктів права.

Література

1. Вдовичин І. Я. Філософсько-історичний аналіз дослідження інституту прав людини / І. Я. Вдовичин // Інтегральний вимір інституту прав людини / І. Я. Вдовичин, Ю. О. Фігель, І. М. Жаровська ; передм. В. С. Канцір. – Львів : Сполом, 2013. – 203 с.
2. Квас О.В. Звичаєве право і становище української дитини (кінець XIX – початок XX століття) / О.В.Квас // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип.31. – С. 48-50.
3. Ортинська Н. В. Правовий статус неповнолітніх: теоретико-правове дослідження : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук : 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень / Наталія Володимирівна Ортинська ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2017. – 524 с.
4. Саблук С. А. Правосуб'єктність як елемент правового статусу дитини / С. А. Саблук // Університетські наукові записки. – 2008. – № 2. – С. 101-105.
5. Форманюк В. І. Вік як умова правосуб'єктності особи / Форманюк В. І. // Часопис цивілістики. – 2012. – Вип. 14. – С. 55-58.

Валентина Юрійвна Сіліверст – студентка I курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Тетяна Львівна Білоус** – доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук

ДЕРЖАВНА ВЛАДА: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ

На сьогоднішній день державна влада є одним із найбільш вивчених і одночасно дискусійних питань загальнотеоретичної юриспруденції. Сьогодні дослідження проблем державної влади в Україні значно

активізувалися, та, на жаль, багато питань все ще потребують детальнішого опрацювання.

Очевидним є той факт, що феномен державної влади інтенсивно еволюціонує. Це зумовлено різноманітними соціальними, правовими, моральними факторами, глобалізаційними процесами.

У підручниках із теорії держави і права відсутній теоретико-правовий аналіз державної влади як самостійного предмета дослідження. У кращому випадку феномен влади стисло висвітлюється як окреме питання, чого ніяк не достатньо для її загального розуміння. Зважаючи на це, метою даної роботи є визначення суті державної влади, у тому числі її особливостей та методів здійснення.

Значну увагу дослідженню теоретичних аспектів державної влади приділяли у своїх працях С. С. Алексєєв, О. В. Малько, О. Ф. Скакун, В. С. Чиркін, С. О. Погрібний, І. В. Кріцак, В. А. Шатіло, М. В. Владимиров.

Поняття «державна влада» є персоніфікованим, містить діючого суб'єкта – державу – в особі її органів, яким народ делегує владу, що йому належить. Функціональні характеристики державної влади пов'язані з її моральним служінням, тобто вона повинна, як зазначає М. М. Алексєєв, «максимально служити прояву національних і місцевих особливостей населення євразійського культурного світу» [1, с. 29].

Державна влада, будучи особливим різновидом соціальної влади, являє собою, з точки зору О. В. Малько, «публічно-політичні відносини панування і підпорядкування між суб'єктами, що спираються на державний примус». Характерними рисами державної влади є те, що ця влада поширюється на все суспільство, носить публічний характер, спирається на державний примус [3, с. 21].

О. Ф. Скакун у своєму виданні «Теорія держави і права» розкриває поняття «державна влада». Слід зазначити, що державна влада виступає як офіційний представник суспільства даної країни. Тільки вона юридично уповноважена діяти від імені всього суспільства. Державна влада відносно самостійна і складає основу функціонування державного апарату [5, с. 36].

Як зазначає В. Чиркін, принцип поділу влади виступає як складова демократії, його практична реалізація становить цінний досвід контролю держави з боку громадянського суспільства, оскільки суспільство найбільш здатне контролювати таку владу, яка розділена і частини якої певною мірою протистоять одна одній [6, с. 3].

У науковій літературі державна влада визначається як різновид соціальної влади, що має вольовий характер та втілюється в державно-правових інститутах, реалізується безпосередньо державою в особі її органів та посадових осіб чи делегована або санкціонована нею, тобто здійснюється від її імені, за її повноваженнями та при її підтримці. Умовно можна виділити дві групи основних елементів державної влади: елементи,

що визначають її сутність і природу – суверенність, верховенство, незалежність і самостійність; інституціональні елементи, що організаційно оформлюють державну владу та роблять її постійно функціонуючою та загальнообов'язковою – державні органи та установи, а також правові норми [2, с. 43].

За своєю суттю, державна влада – це легітимне офіційне волевиявлення держави, її органів та посадових осіб, що представляє собою здійснення влади народу [4, с. 199].

Суть державної влади в різних державах різна, залежить від політичного режиму. Так, у демократичних державах вона має демократично-правовий характер, в антидемократичних навпаки, вона заснована на державному примусі, насильстві, свавіллі, беззаконні. Характер і суть державної влади проявляються в її практичній діяльності з реалізації внутрішньої та зовнішньої політики, у можливостях правильно управляти державою й суспільством. Однією з найважливіших характеристик державної влади є її функціональна спрямованість, оскільки починаючи з найдавніших часів і закінчуючи сьогоdnішнім днем сутність державної влади, її форма і зміст проявляються, насамперед, через реалізацію нею конкретних функцій [4, с. 200].

Методи здійснення державної влади можна класифікувати за такими критеріями: за способом (напрямком) впливу – на методи прямого (адміністративного) і непрямого впливу (соціально-психологічні, ідеологічно-пропагандистські, економічні та інші); за цілями і засобами впливу – на методи переконання, заохочення, примусу; в залежності від суб'єктів здійснення державної влади – методи здійснення державної влади реалізуються органами публічної влади у вузькому і широкому значенні. У вузькому розумінні для державної влади є притаманним послуговування імперативним примусом, в той час як публічна влада може вдаватись до переконання, інформування, навіювання, пропаганди тощо; в залежності від суб'єктів реалізації методів здійснення державної влади – методи, реалізовані органами законодавчої, виконавчої, судової влади, суб'єктами з особливим правовим статусом; з юридичних фактів, що слугують підставою для застосування, – методи, реалізовані в результаті настання подій, вчинення дій, зміни станів об'єктів державно-владного впливу; за часовим критерієм дії – постійні і тимчасові; за територіальною сферою дії – внутрішньо-державні та зовнішньо-державні; за правовими наслідками реалізації методів здійснення державної влади – правовстановлювальні, правозмінювальні, правоскасовувальні; за способом оформлення реалізованих методів – методи здійснення державної влади, які вимагають винесення спеціального індивідуального правового акту та методи, які не потребують винесення спеціального індивідуально-правового акту; за ознакою обов'язковості методів державної влади – директивні (імперативні) і дискреційні (диспозитивні) методи.

Отже, державна влада є різновидом соціальної влади, яка володіє суверенітетом, верховенством, діє в межах території всієї країни і визначається здатністю і можливостями спеціально уповноважених державою органів і посадових осіб за допомогою відповідних засобів і методів, які ґрунтуються на праві, справляти вольовий вплив на різних суб'єктів права задля розв'язання завдань, які постають перед державою.

Механізм реалізації методів державної влади є системою правових та організаційних засобів, за допомогою яких здійснюється реалізація методів державної влади. Під ефективністю методів здійснення державної влади слід розуміти їх здатність досягати поставлених цілей з максимальними за даних умов соціально корисними результатами і мінімальними витратами [7, с. 67].

Література

1. Алексеев С. С. Государство и право: нач. курс / С. С. Алексеев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрид. лит., 1994. – 190 с.
2. Владимиров М.В. Державна влада в умовах розвитку громадянського суспільства / М. В. Владимиров // Актуальні проблеми державного управління. – 2013. – № 2. – С. 46-53. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2013_2_8
3. Малько А.В. Теория государства и права в вопросах и ответах: Учебно-методическое пособие. – 4-е изд., перераб. и доп. – Москва : Юрист, 2002. – С. 51.
4. Погрібний С. О. Теоретико-правовий аналіз функціонування державної влади крізь призму світоглядних орієнтирів і духовно-культурних цінностей / С. О. Погрібний, І. В. Кріцак // Публічне право. – 2013. – № 4. – С. 199-200. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2013_4_26
5. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Харків: Консум, 2001. – 656 с.
6. Чиркин В. Е. Основы государственной власти. – М. : Юрист, 1996. – 112 с.
7. Шатіло В. А. Принципи діяльності державної влади і методи їх здійснення / В. А. Шатіло // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2014. – Вип. 1. – С. 66–70. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2014_1_17